

28.10.2020

Podmienky nároku na pandemickú OČR a PN

Pretrvávajúca nepriaznivá epidemiologická situácia súvisiaca s ochorením COVID-19 si vyžaduje a neustále vyžaduje prijímanie protipandemických opatrení, ktoré majú pomôcť zastaviť šírenie koronavírusu v našej krajine. Osoby, ktoré prišli do kontaktu s pozitívne testovaným človekom na COVID-19, tak musia zostať v povinnej izolácii, rodičia žiakov, ktorých trieda či celá škola zostala zatvorená, sa nedobrovoľne ocitnú s dieťaťom doma. Aj pre takéto prípady boli s cieľom aspoň čiastočne eliminovať ekonomické výpadky príjmu rodín zavedené tzv. pandemické nemocenské (pandemická PN) a pandemické ošetrovné (pandemická OČR).

Pandemická OČR

Nárok na pandemické ošetrovné (OČR) majú nemocensky poistení rodičia (aj náhradní rodičia a osvojiteľia), ktorí počas aktuálnej krízovej situácie ošetrojú choré dieťa do 16 rokov (t. j. dieťa, ktorému ošetrojúci lekár potvrdil nevyhnutnú potrebu osobného a celodenného ošetrovania.) alebo zabezpečujú osobnú a celodennú starostlivosť dieťaťu mladšiemu ako 11 rokov, resp. mladšiemu ako 18 rokov, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, a to v prípadoch, keď bola dieťaťu nariadená karanténa alebo izolácia, alebo predškolské zariadenie, škola či zariadenie sociálnych služieb, ktoré dieťa navštevuje, bolo na základe rozhodnutia príslušného orgánu (napr. riaditeľom školy, regionálnym úradom verejného zdravotníctva či ministerstvom školstva) uzavreté.

V súčasnosti nie je možné poberať pandemické ošetrovné vtedy, ak rodič rozhodne pre obavu z koronavírusu, že dieťa preruší dochádzku do školy či škôlky. To však neplatí v prípade rodinných príslušníkov (zákonom určených) zabezpečujúcich starostlivosť o príbuzného, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb (do ktorých patria napr. aj jasle). Tí naďalej majú nárok na poberanie pandemickej OČR aj v prípade, ak sa rozhodnú nedať dieťa do zariadenia sociálnych služieb pre obavu z koronavírusu.

Pandemické ošetrovné môže nemocensky poistený rodič poberať počas celej doby trvania krízovej situácie za predpokladu, že trvá niektorá zo situácií, ktorá podmieňuje nárok na pandemickú OČR (napr. zavretie škôl alebo zariadení sociálnych služieb na základe rozhodnutia príslušného orgánu v súvislosti s krízovou situáciou, ochorenie dieťaťa do 16. roku veku, atď...). Výška pandemickeho ošetrovneho je 55 % denného vymeriavacieho základu, čo je približne 70 % čistej mzdy.

Žiadosť o pandemickú OČR sa počas celej krízovej situácie podáva iba raz. To znamená, že ak si rodič uplatnil nárok na pandemické ošetrovné už v prvej vlně pandémie, v druhej vlně novú žiadosť nepodáva, ale na konci každého mesiaca, za ktorý žiada vyplatiť dávku, zašle pobočke Sociálnej poisťovne vyplnené čestné vyhlásenie.

Počas jesenných prázdnin budú mať nárok na pandemickú OČR iba rodičia tých detí, ktorých trieda resp. škola bola uzatvorená rozhodnutím príslušného orgánu, pričom termín uzatvorenia zahŕňal aj termín prázdnin.

Pandemická OČR a celoplošné testovanie

Účasť resp. neúčasť na celoplošnom testovaní nemá vplyv na nárok poistenca na pandemické ošetrovné. Nárok na pandemické ošetrovné vznikne, ak bola v tejto krízovej situácii, uzavretá trieda či škola rozhodnutím príslušného orgánu, rodič je nemocensky poistený a spĺňa aj ďalšie podmienky získania nároku.

Pandemická PN

V porovnaní s bežným nemocenským, ktoré sa vypláca počas dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnancovi až od 11. dňa (prvých 10 dní mu patrí náhrada príjmu od zamestnávateľa), sa pandemická PN vypláca od prvého dňa. To znamená, že ak zamestnancovi bola potvrdená dočasná pracovná neschopnosť z dôvodu nariadenej karantény alebo izolácie, už nežiada zamestnávateľa o náhradu príjmu, ale kontaktuje svojho ošetrojúceho lekára (telefonicky alebo mailom). Ten na predpísanom tlačítku potvrdí PN z dôvodu karantény alebo izolácie a zašle ho do Sociálnej poisťovne, ktorá bude poistencovi od prvého dňa vyplácať pandemické ošetrovné vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu (cca 70 % čistej mzdy).

Pandemická PN a celoplošné testovanie

Dobrovoľná neúčasť na plošnom testovaní

Poistenec, ktorý sa dobrovoľne nezúčastní na celoplošnom testovaní, nemá nárok na pandemickú PN. Priznanie a vyplácanie tejto dávky podmieňuje platný zákon uznaním dočasnej pracovnej neschopnosti z dôvodu karantény resp. nariadenej izolácie. Dočasnú pracovnú neschopnosť uznáva vždy lekár. Z dôvodu dobrovoľnej neúčasti na plošnom testovaní však poistencovi nebude nariadená karanténa ani izolácia, ale bude mu obmedzená sloboda pohybu. Z tohto dôvodu mu, jeho ošetrojúci nemôže vystaviť pandemickú PN.

Pri dobrovoľnej neúčasti na celoplošnom testovaní s následným zákazom vychádzania sa však zamestnanec môže zo svojím zamestnávateľom dohodnúť na vykonávaní práce z domu, tzv. homeoffice, **na ospravedlnenej neprítomnosti v práci** (postupuje sa na základe ustanovenia Zákonníka práce o dôležitých osobných prekážkach v práci (§ 141), kde zamestnávateľ ospravedlňuje neprítomnosť zamestnanca v práci z konkrétnych dôvodov), na **čerpaní dovolenky**, čerpaní **náhradného voľna**, resp. na **pracovnom voľne s náhradou mzdy**, ktoré si zamestnanec odpracuje neskôr.

Účasť na plošnom testovaní - pozitívita

Ak sa nemocensky poistená osoba zúčastní na plošnom testovaní a bude mať pozitívny výsledok, bude jej príslušným úradom nariadená karanténa a má nárok na pandemickú PN. Pre jej získanie musí telefonicky či mailom kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára a požiadať ho o vystavenie Potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti z dôvodu nariadenej karantény, ktoré posielajú do Sociálnej poisťovne. Občan je povinný o práceneschopnosti a nariadenej karanténe informovať svojho zamestnávateľa; nerobí to za neho ani lekár, ani Sociálna poisťovňa.

Dočasná práceneschopnosť v čase testovania

V prípade, že osoba bude dočasne PN v čase celoplošného testovania, je potrebné, aby kontaktovala svojho ošetrojúceho lekára, v ktorého kompetencii je určenie liečebného režimu. Ten vzhľadom na charakter ochorenia posúdi, či absolvovanie testovania je alebo nie je v súlade so stanoveným liečebným režimom.

Informácie o tom, ako požiadať o pandemickú PN a OČR, sú zverejnené na webovej stránke Sociálnej poisťovne: <https://www.socpoist.sk/ako-poziadat-o-jednotlive-davky-bez-navstevy-pobocky-pocas-koronakrizy/68337s>